

Varhaiskasvatuksen palvelusetelin sääntökirjan päivitys 1.1.2026 voimaan tulleen lainsäädännön mukaiseksi

Opetus- ja kasvatustalautakunta 20.01.2026
561/12.07.00/2022

Valmistelijat varhaiskasvatuspalvelujen johtaja Kai Kytölaakso ja palvelupäällikkö Sanna Djupsund

Lautakunta on 9.5.2019 (§78) hyväksynyt varhaiskasvatuksen palvelusetelin sääntökirjan, joka on laadittu ohjeistamaan Kokkolan kaupungin, palveluntuottajan ja asiakkaan välistä palvelusetelin käyttöä. Sääntökirjassa Kokkolan kaupunki asettaa palveluntuottajille palvelusetelilain mukaiset hyväksymiskriteerit sekä muut palvelusetelitoiminnassa noudatettavat ehdot. Sääntökirja koostuu yleisestä osasta ja erityisestä osasta. Palveluseteli mahdollistaa perheille lapsen varhaiskasvatuksen järjestämisen yksityisessä päiväkodissa.

Varhaiskasvatuksen palveluseteliä koskeva lainsäädäntö uudistui 1.1.2026, jolloin uusi varhaiskasvatuksen palvelusetelilaki (1048/2025) astui voimaan. Lainsäädännön muutosten johdosta varhaiskasvatuksen palvelusetelin sääntökirja on päivitetty vastaamaan 1.1.2026 alkaen voimaan tulleita säännöksiä. Uusi varhaiskasvatuksen palvelusetelistä annettu laki vastaa pääperiaatteiltaan aiemmin varhaiskasvatuksessa sovellettua sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelilakia, sisältäen varhaiskasvatuksen toimialaa koskevat täsmennykset. Lain tarkoituksena on lisätä perheiden valinnanmahdollisuuksia varhaiskasvatuksen järjestämisessä, parantaa varhaiskasvatuspalvelujen saatavuutta sekä edistää kunnan ja yksityisten palveluntuottajien yhteistyötä.

Varhaiskasvatuksen palvelusetelilain (1048/2025) mukaan palvelusetelin arvon on oltava asiakkaan kannalta kohtuullinen. Arvoa määritettäessä otetaan huomioon kustannukset, jotka aiheutuvat kunnalle vastaavan toiminnan tuottamisesta omana toimintana tai hankkimisesta ostopalveluna, sekä asiakkaan maksettavaksi jäävä arvioitu omavastuuosuus. Tämä mahdollistaa sen, että kunta voi määrittää palvelusetelin arvon kuntakohtaisten kustannustekijöiden pohjalta. Kunta päättää palvelusetelin arvon tarkasteluvälin ja -tavan.

Lainsäädäntö täsmentää myös asiakkaalta perittäviä maksuja. Omavastuuosuuden lisäksi huoltajalta ei saa periä muita maksuja, kuten materiaalmaksuja. Omavastuuosuuden tulee kattaa ne varhaiskasvatuksen perustoiminnasta aiheutuvat kustannukset, joita palveluseteli ei kata. Varhaiskasvatuksen perustoiminnalla tarkoitetaan varhaiskasvatustalautakunnan ja varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden mukaista toimintaa. Muu kuin perustoimintaa koskeva maksullinen toiminta tulee olla vapaaehtoista eikä se saa syrjiä

asiakkaita tai asettaa heitä eriarvoiseen asemaan. Kokkolassa on jo ennen lain voimaantuloa rajattu, että palveluntuottajat eivät peri asiakasperheiltä erillisiä lisämaksuja. Palvelusetelin omavastuuosuus määräytyy Kokkolassa samoin perustein kuin kunnallisessa varhaiskasvatuksessa, eli perheen maksettava omavastuuosuus on yksityisessä päiväkodissa palvelusetelillä sama kuin kunnallisen varhaiskasvatuksen asiakasmaksu.

Kunnalla säilyy toimivalta päättää palvelusetelin kuntakohtaisista ehdoista, minkä vuoksi ehtojen sisällössä voi olla kuntakohtaisia eroja. Kunnan tulee päivittää voimassa olevat varhaiskasvatuksen palvelusetelit uuden lainsäädännön mukaisiksi viimeistään 31.7.2026. Kokkolassa on jo aiemmin noudatettu uuden lainsäädännön periaatteita, kuten veloitetta tarkistaa setelin arvon kohtuullisuus säännöllisesti sekä palvelusetelin omavastuuosuutta koskevaa määritelmää.

Sääntökirjaan on päivitetty myös rekisteröintimenettelyä koskevat muutokset. Varhaiskasvatustalakiin (540/2018) tuli 1.1.2026 voimaan muutoksia yksityisen päiväkotitoiminnan osalta varhaiskasvatustalain muuttamisesta annetun lain (940/2025) johdosta. Lakimuutoksen myötä luovutaan yksityisten palveluntuottajien lupamenettelystä. Jatkossa yksityistä päiväkotitoimintaa saa harjoittaa vain palveluntuottaja, jonka toimipaikkoja koskevat tiedot on tallennettu valtakunnalliseen palveluntuottajien rekisteriin. Palveluntuottaja tekee rekisteröintihakemukset sekä rekisteröintiin liittyvät ilmoitukset ja muutokset Lupa- ja valvontaviraston sähköisessä asiointipalvelussa.

Sääntökirjaan on siis tehty muutoksia ja käsitteiden yhdenmukaistamista uuden lainsäädännön edellyttämällä tavalla. Lisäksi sääntökirjan erityistä osaa on päivitetty Kokkolan varhaiskasvatuksen näkökulmasta muun muassa koskien korotettua palveluseteliä, palvelusetelin arvoa ja perheen omavastuuosuuden tarkistamista. Myös siirtoa toiseen yksikköön sekä palvelusetelin maksatusta ja laskutusta koskevia kirjauksia on selkeytetty. Sääntökirjaan on tehty lisäksi teknisiä päivityksiä, kuten lakiviittausten ajantasaistamista, sanamuotojen täsmennyksiä ja rakenteellisia tarkennuksia.

Yksityisiä palveluntuottajia, jotka toimivat palvelusetelillä Kokkolan kaupungin varhaiskasvatuksen palveluntuottajina, on tiedotettu tulevista sääntökirjapäivityksistä.

Liitteenä Kokkolan varhaiskasvatuksen palveluseteli –sääntökirja.

Liite A § 10

Päivitetty sääntökirja

Muutokset palvelusetelisääntökirjaan on kirjattu punaisella. Sääntökirjassa on ylivuivattuna poistetuksi tulevat kohdat. Lopullisessa versiossa ei tule olemaan kohtia punaisella tai ylivuivauksia.

Lautakunta päättää hyväksyä Kokkolan varhaiskasvatuksen palvelusetelin sääntökirjan muutokset liitteen A mukaisesti

Päätös